

NEUSHOORN

magazine

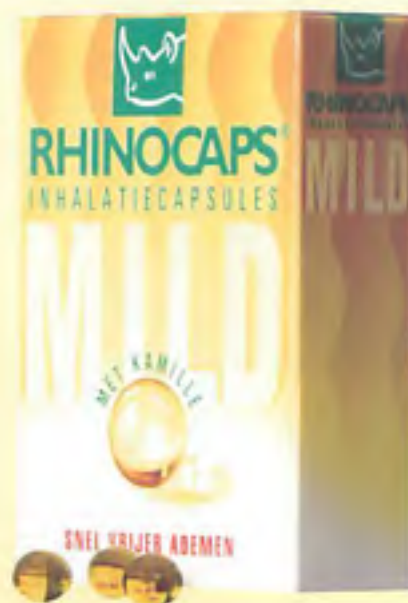
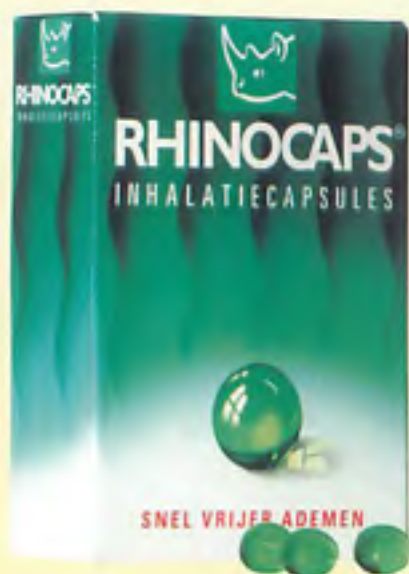
Naast de vertrouwde
Rhinocaps...

...is er nu ook
Rhinocaps Mild.

MET KAMILLE

Voorwoord

5 (1) 2002

Vijf jaar Neushoorn Stichting Nederland. Als ik er op terugkijk is het omgevlagen, maar is er ook veel gebeurd. Ik ben hartstikke trots dat wij met z'n allen, donateurs en sponsors van de Neushoorn Stichting Nederland, daadwerkelijk een steentje hebben kunnen bijdragen aan het creëren van optimale leefomstandigheden voor het behoud van de neushoorns in Swaziland.

Mensen als Ted en Mick Reilly verdienen onze steun, want door hun inzet én de inzet van de rangers die de neushoorns 24 uur per dag met hun leven beschermen, groeit zowel de witte neushoornpopulatie als de sterk bedreigde zwarte neushoornpopulatie in met name het Mkhaya Game Reserve in Swaziland.

Maar we moeten absoluut alert blijven; hoewel de laatste neushoorn in Swaziland in december 1992 gestroopt is, is het niet ondenkbaar dat het noodlot voor de neushoorns elk moment weer kan toeslaan. Toenemende stroperij in de parken, vooral van kleine dieren zoals wrattenzwijnen en impala's, vormen een bedreiging en zorgen ervoor dat de bewaking verscherpt is. Regelmatig vinden er vuurgevechten tussen rangers en stropers plaats, waarbij aan beide kanten gewonden vallen. Een andere bedreiging vormt de suikerindustrie. Grote buitenlandse multinationals kopen grond aan rondom het Mkhaya Game Reserve. Kostbaar leefgebied voor met name zwarte neushoorns wordt vernietigd voor de bouw van suikerrietplantages. Mick Reilly wil proberen zoveel mogelijk grond aan te kopen om uitbreiding van Mkhaya in de toekomst mogelijk te maken. Grond aankopen is een kostbare aangelegenheid en het is voor de Neushoorn Stichting Nederland onmogelijk om daarvoor financiële middelen ter beschikking te stellen. Het nieuwe grondgebied moet echter ook geschikt gemaakt worden als leefgebied voor de neushoorns en daar liggen de projecten voor de Neushoorn Stichting Nederland. Er is dus voorlopig nog genoeg werk voor ons te doen in Swaziland!

Vijf jaar Neushoorn Stichting Nederland. In die vijf jaar zijn er een aantal dromen uitgekomen, waarvan ik dacht dat ze altijd niet meer dan dromen zouden blijven. Het begon met de oprichting van de Neushoorn Stichting Nederland; de eerste stap om écht iets voor mijn lievelingsdier te gaan doen. Na anderhalf jaar konden we de eerste cheque voor de bouw van een rangeruitkijkpost

aan Ted Reilly in Swaziland overhandigen, wat was ik trots. En Ted niet minder! Een ander hoogtepunt was de Swaziland Wildlife kalender 2000, gemaakt met mijn foto's. Daarna volgde de ansichtkaarten voor de verkoop aan toeristen in Swaziland. De organisatie van de Rhino Expedition 2001, waarbij ik als gids een aantal mensen meenam naar o.a. Swaziland om te laten zien wat de Neushoorn Stichting Nederland in Mkhaya Game Reserve gedaan heeft was ook een bijzondere ervaring. En mijn laatste droom: het fotoboek "De Neushoorn". Helemaal gesponsord en de opbrengst komt ten goede aan de Neushoorn Stichting Nederland en daarmee worden de Biggame Parks in Swaziland weer geholpen. We hebben veel publiciteit en goede recensies gekregen, de verkoop van het fotoboek gaat daardoor ook erg goed. Heeft u het nog niet? Verderop in het Neushoorn Magazine kunt u lezen hoe u het kunt bestellen.

Deze uitgave van het Neushoorn Magazine is in een andere vorm verschenen omdat we een extra mooi nummer wilden maken. Doordat het volledig full colour is en op een groter formaat gedrukt wordt kunnen we veel kleurenfoto's plaatsen. Dit alles wordt mede mogelijk gemaakt door Marco Intern Transport en Offsetdrukkerij Inter-Contact, sponsors van de Neushoorn Stichting Nederland.

Vijf jaar Neushoorn Stichting Nederland. Zonder u, donateurs en sponsors was dit natuurlijk nooit gelukt. Door uw bijdragen hebben we veel gerealiseerd in het Mkhaya Game Reserve o.a. de bouw van rangeruitkijkposten, een bijdrage aan het waterproject én de bouw van een groot waterreservoir. Geweldig! Met zijn allen kunnen wij ons sterk maken voor het behoud van een schitterende diersoort: de neushoorn. Mede namens Ted Reilly en zijn familie wil ik u allen hartelijk bedanken voor uw steun aan en uw vertrouwen in de Neushoorn Stichting Nederland en hopen wij dat wij de komende jaren op uw steun mogen blijven rekenen zodat wij nog veel meer projecten kunnen realiseren voor de neushoorns. Zij hebben onze hulp hard nodig!

Wij wensen u prettige feestdagen en alle goeds voor het nieuwe jaar!

Raymond van der Meer

COLOFON

Het Neushoorn Magazine is een uitgave van Neushoorn Stichting Nederland en verschijnt 2x per jaar, de Jaarband (september) &

EINDREDACTIE EN FOTOGRAFIE

Ingred van der Meer, Raymond van der Meer (weel anders vertaald)

VORMGEVING: Bronca van der Pijp

DRUKLOK: Inprent aan de Pijp

MET DANK AAN: Annelies Pijp, Hanne de Roo, Vincent Wotol, J. Westendorp RM

Correspondentie-adres:

Neushoorn Stichting Nederland, Postbus 115

2100 AC Lisse, Telefoon 071 575 4300

Postcode 1216bc

E-mail: neushoornstichting.nl

of nl@neushoornstichting.nl

Taxi 06 49 457

Fax: 06 49 458

ISBN 1-901-8438

INHOUD

Neushoorn(verzorger) Henk heeft het voor elkaar	4
Fotoboek 'De neushoorn' verschenen	8
Website www.neushoornstichting.nl in de lucht	10
Rhino Expeditie 2002	11
Z.K.H. Prins Bernhard ontvangt neushoornboek	17
Ranger in Swaziland	18
Neushoorn Nieuws	20

Neushoorn(verzorger) Henk heeft het voor elkaar

In onze serie over neushoornverzorgers in de dierentuin, sprak Annelies Pouw met Henk de Roos, neushoornverzorger in Safari Beekse Bergen.

De eerste zuidelijke witte neushoorns arriveerden in Safari Beekse Bergen in september 1972 vanuit het Umfolozi reservaat in Zuid-Afrika; de tijd waarin in Afrika al een ware strijd geleverd werd voor het behoud van de neushoorn. Tegenwoordig lopen er in Safari Beekse Bergen 10 witte neushoorns rond. Henk de Roos werkt hier sinds 4 jaar als dierenverzorger. De laatste 2 jaar is hij vooral in de buurt van de neushoorns te vinden. Om de sfeer op de neushoornafdeling te proeven ben ik uitgenodigd om een dagje met hem mee te lopen op de afdeling, in het Safaripark beter bekend als sectie 3. Henk is een enthousiaste en veelzijdige man die met grote passie over zijn werk en 'zijn' neushoorns praat. In dit interview vertelt hij over het werken op de neushoornafdeling en geeft hij zijn visie over het omgaan met dieren.

» Dierenverzorgers zijn meer dan alleen maar poepoloog «

Safaripark Beekse Bergen, gelegen te Hilvarenbeek, bestaat uit een terrein met een totale oppervlakte van 120 ha. De neushoorns hebben daarvan ongeveer 8 ha ter beschikking. Het buitenterrein delen de neushoorns met onder andere de elandantilopen, blesbokken, springbokken en de watoessirunderen: diersoorten die in Afrika ook in hun leefomgeving

voorkomen. De neushoorngroep bestaat uit 2 mannen, Balthazar (33) en Gilou (10). De vrouwenafdeling wordt vertegenwoordigd door: Mira (33), Pacha (32) en Nel (32). Zij zijn alle drie geboren in het wild in Afrika. Karlijn (17), Ansje (14), Yvonne (12), Miriam (10) en Dounia (4) zijn allen in het Safaripark ter wereld gekomen.

Ik ben zo slim geweest om wat later op de ochtend langs te komen; de stallen zijn al uitgemest en de neushoorn'vrouwen' mogen naar buiten. Even later mag Gilou achter ze aan. Gilou wordt door het vrouwenperk naar buiten geloodst en hij maakt daar meteen hardig gebruik van: zorgvuldig wordt alle mest besnuffeld en zo weet hij of er nog tochtige vrouwen in de groep zijn. Omdat het voor Gilou, vanwege zijn slechte zicht, moeilijk is om de groep neushoorns op de vlakte te vinden, 'brengen' we hem daar naar toe. "Giiiloe", roept Henk. "Giiiloe, kóm op". Gilou reageert direct op de stem van Henk en komt achter de auto aangerend. "Je moet wel goede stembanden hebben als je hier werkt. De eerste dagen dat ik hier werkte was ik behoorlijk schor."

Je hebt wel een bijzondere baan, vind je zelf ook niet?

"Ja, het is geweldig om van je hobby je werk te kunnen maken. Elke dag is weer een droom. Het werk van dierenverzorger is wel een roeping; het moet in je bloed zitten. Vroeger dachten mensen dat als je een kruiwagen vast kon houden, je dierverzorger kon worden. Tegenwoordig ligt dat wel anders: voor de functie van dierenverzorger wordt een diplo-

ma gevraagd. Kennis hebben van de diersoort is erg belangrijk om de dieren goed te kunnen verzorgen."

Waarom ben je eigenlijk op de neushoornafdeling gaan werken?

"In eerste instantie had ik weinig met neushoorns, maar het is eigenlijk gekomen door het gedrag van deze dieren".

» De neushoorns zijn nu een beetje familie van me geworden. En dat is eigenlijk erg fout in dit beroep «

Meteen wordt Henk al afgeleid van het interview, want hij ziet iets interessants op de vlakte: "Hee, kijk daar! Daar komt zo een dekking. En bij wie? Bij Dounia. Maar dat is helemaal interessant" roept Henk. Dounia heeft er blijkbaar toch niet zoveel trek in en ze loopt weg van Gilou. Maar eh... door het gedrag zal je?

"Ja, de witte neushoorn is de meest sociale neushoornsoort die er bestaat. En af en toe lijkt het wel of ze aan het bedenken zijn wat ze gaan doen. Ze kunnen het je als dierverzorger soms heel moeilijk maken. Neushoorns proberen je echt uit. Dit alles is natuurlijk wel een beetje antropomorfistisch gedacht... Ik vind neushoorns dieren met uitstraling; ze maken wat bij je los. De neushoorns hier in het safaripark zijn nu een beetje familie van me geworden. En dat is eigenlijk erg fout in dit beroep".

Heb je nu ook een goede band met de dieren hier?

"Ja, vooral met Balthazar. Balthazar heeft veel vertrouwen. Zelfs als hij bijvoorbeeld een injectie krijgt, wat

toch vervelend en pijnlijk is, komt hij op een gegeven moment steun bij je zoeken. Belangrijk is dan wel dat je de dieren met respect behandelt. Behandel je een dier met respect, dan krijg je er ook respect voor terug. Als je onnodig op een dier inslaat, dan krijg je juist een averechtse reactie. Natuurlijk moet je wel blijven denken om je eigen veiligheid”.

Wat trekt je nu eigenlijk zo aan in dieren?

“Dieren zijn onberekenbaar en ik wil verrast worden. Soms heb ik wel meer met dieren dan met mensen. Dit mag ik eigenlijk helemaal niet zeggen, want misschien komt dat ook wel doordat ik meer contact heb met dieren. Ik ben heel select in mijn vriendenkring. Alleen mensen die iets te vertellen hebben en iets zinnigs doen interesseren mij. Sommige mensen zijn zo beperkt en burgerlijk. Ik kan af en toe gewoon beter met dieren omgaan. Mijn honden zijn eigenlijk de enige twee vrouwen met wie ik het langere tijd heb volgehouden.”

Henk schiet na het zeggen van dit laatste in de lach.

Ik heb begrepen dat je laatst een keer een rondleiding gegeven hebt. Vind je het contact met de bezoeker belangrijk?

“Ja, zeer zeker. Vooral bij de kinderen. Want zij zijn de toekomst. Ik heb dit werk namelijk ook gekozen, wel een hele naïeve gedachte natuurlijk, om de wereld wat te veranderen ten opzichte van dieren. Hoe we naar dieren kijken bijvoorbeeld. Als kleine kinderen al weten hoe ze met dieren om moeten gaan, en zij geven dat weer door aan de volgende generatie, krijgen de dieren misschien wel een betere leefomgeving.

» Als dierenverzorger ben je een ambassadeur voor een bepaalde diersoort «

Ik vind dat dus heel belangrijk en als dierenverzorger ben je eigenlijk een soort ambassadeur voor een bepaalde diersoort. Daarbij hebben we hier in het Safaripark een leuke collectie neushoorns. En als je mensen kunt confronteren met een neushoorn, dan maakt dat veel meer indruk dan het verhaal alleen”.

Volg je de ontwikkelingen op het gebied van de neushoorns?

“Dat zou ik eigenlijk vaker moeten doen. Het is natuurlijk van belang om op de hoogte te blijven van hetgeen je verzorgt. Om maar een onderwerp te noemen: onvruchtbaarheid bij mannen. Als je twee mannen van dezelfde soort bij elkaar houdt, kan het zijn dat onvruchtbaarheid optreedt; dat heb ik tenminste gehoord van een collega. Dat zijn natuurlijk wel heel interessante dingen. Gilou heeft hier bijvoorbeeld al een aantal keren gedekt, maar zonder resultaat”.

Kort geleden heeft jullie afdeling twee mensen uit Oeganda op bezoek gehad. Dat was vlak voor de herintroductie van de neushoorn in Oeganda. Ik heb begrepen dat ze hier in het Safaripark geweest zijn om te leren hoe je met neushoorns om moet gaan. Vind je dat niet een raar idee?

“Ja, het is zeker raar dat mensen uit het land van herkomst hier komen om kennis te maken met een diersoort die daar uitgestorven is. Maar ik zie het eigenlijk meer als een noodzakelijk kwaad. In Oeganda zijn ze bezig met een nieuw fokprogramma en alle hulp die kan meespelen in het goed functioneren van het programma is welkom. Het safaripark heeft blijkbaar internationaal een hele goede naam opgebouwd. Voor onszelf was het trouwens ook een goede leerschool. Het heeft namelijk het besef teweeggebracht dat mensen daar heel arm zijn. Ze zijn blij met de kleinste dingen. Soms liepen die jongens hier in het safaripark zelfs dansend over de vlakte, met zang en alles erbij. Ja, het was één groot feest... Het heeft ons weer met beide benen op de grond gezet en ik heb heel veel respect voor hen gekregen.”

“Hé vantje” (Henk tegen Gilou) “kom jij ook even kijken? Is goed hoor.”

Pacha staat dicht bij de weg en Henk vindt het dan ook tijd om haar daar weg te halen, uit veiligheid voor de bezoekers. Maar ondertussen is Gilou recht voor de auto gaan staan met zijn hoorn tegen de voorkant van de auto gedrukt. "Het probleem is nu", zegt Henk "dat ik niet recht achteruit kan rijden, want dan denkt Gilou dat hij gewonnen heeft en daar krijg je allemaal weer problemen van. Gilou weg!" roept Henk. Geen reactie. Henk stapt daarop de auto uit en zwaait met een grote rubberen stok naar Gilou die daarna terugdeinst. We gaan op weg naar Pacha. We rijden

haar te hard gaat, legt ze haar oren in de nek en houdt Gilou zich in.

Heb je veel tijd om de neushoorns te bestuderen?

"Niet echt. Normaal staat één persoon de hele dag op de afdeling. Die moet dan behalve de dieren observeren (kijken of er geen gevaarlijke situaties ontstaan) ook de hooiplaats zuiver houden, mest verwijderen, reparaties aan het hekwerk verrichten, vernijking in de omgeving installeren enz. Af en toe ben je met z'n tweeën, maar dan kom je er ook niet echt aan toe, want je moet toch

en die voelen zich duidelijk op hun gemak bij Henk. Ze gaan er eens goed voor staan. "Dit vind ik een geweldige moment van de dag; ik word hier zelf altijd heel rustig van", zegt Henk.

» Het welzijn van de dieren komt voor mij op de eerste plaats «

Als je hier nu iets mocht veranderen, wat zou dat dan zijn?

"Ik zou hier graag een weegschaal willen hebben. Aan het gewicht van een dier kun je namelijk veel aflezen. Daarbij zou ik schaduwplekken (meer bomen) op de vlakte willen hebben. Ans heeft namelijk een keer een zonnesteek opgelopen. Er meer vernijking buiten, bijvoorbeeld meer schuur- en beukpalen. Daarbij mag het buitenperk van Balthazar en Gilou wel iets groter. Het zal hun welzijn verbeteren. Het welzijn van de dieren komt voor mij op de eerste plaats."

Wil je nog iets toevoegen aan dit gesprek?

"Ik denk dat we nog veel kunnen leren van dieren. Ik hoop dan ook dat we beter gaan nadenken over wat we sommige dieren in de natuur aandoen. Ja, en dat lijkt me dan meteen een mooie afsluiting van dit gesprek."

Foto: Annelies Pauw

over de vlakte. De grond onder ons is, anders dan de naam doet vermoeden, allerminst vlak en mijn handschrift verandert dan ook meteen in een soort hiërogliefen. Achter ons staan Dounia en Gilou met de hoorns bijna tegen elkaar.

"Dat is spel", zegt Henk "kijk maar eens naar die oortjes. De oren zijn niet in de nek gelegd en je hoort ook geen gebrom". Gilou is heel stoer aan het doen. Hij schraapt met zijn hoorn over de grond. Dounia bekijkt Gilou. Dan raken hun hoorns elkaar heel even en Gilou maakt een sprongetje van opwinding. Nu moet niet gedacht worden dat het spel er voorzichtig aan toe gaat: Dounia heeft bloed op haar voorhoofd (daar is de huid dun en snel beschadigd). Maar als het

eerst je werk afmaken, zoals bijvoorbeeld het schoonmaken van de stallen van de neushoorns, watoessinrundersen, springbokken, elandantilopen, blesbokken en wrattenzwijnen. In een week tijd schappen we een behoorlijke hoeveelheid poep weg. Daarnaast moet je nog veel dingen coördineren; we moeten bijvoorbeeld zelf het voer regelen en soms heb je stagiaires erbij die je moet begeleiden."

"Kijk, kijk, kijk," (giegel, giegel) "zag je dat bekkie?" (Ans probeert zich te bemoeien met Dounia en Gilou). Later gaan we als afsluiting van de dag nog even de stal in. Alle neushoorns staan nu binnen. Henk praat tegen de neushoorns. "Dag schatje, Ja, het is allemaal goed." Henk aait de neushoorns

Wist je eigenlijk dat ze in de Zoo van Antwerpen neushoorn Henk gehad hebben?

"O ja? En, had hij veel vrouwen om zich heen?" Ik geloof het wel, maar die zijn allemaal al weer vertrokken. "Typerend." (lacht). Henk is trouwens ook al weer weg. Die zit in het zonnige zuiden, geloof ik. "O, dus dan heeft Henk het uiteindelijk toch wel weer goed voor elkaar." Ja, inderdaad. Henk barst nu echt in lachen uit. Het was een bijzondere dag. Hierbij wil ik Henk nogmaals bedanken voor zijn uitnodiging om een dag mee te lopen op de neushoornafdeling van Safari Beekse Bergen.

Annelies Pauw

Fotoboek 'De Neushoorn' verschenen

Na ongeveer een jaar van voorbereiden was het afgelopen juni zover: het fotoboek "De Neushoorn" verscheen bij Uitgeverij Elmar. Het boek telt 80 pagina's en staat vol met schitterende full colour foto's en tekeningen van neushoorns. Maar het boek geeft ook informatie over de evolutie van de neushoorn, hun leefgewoonten, het voedsel van de neushoorn, natuurbescherming in Swaziland, de rangers en veel meer.

Zonder de hulp van een aantal mensen was het niet gelukt om dit fotoboek te maken. Het begon allemaal zo'n anderhalf jaar geleden toen ik iemand ontmoette die mij bewonderde om mijn passie voor neushoorns en erg enthousiast was over mijn dia's van deze dieren. Op zijn verzoek stelde ik een portfolio samen en met de portfolio onder zijn arm stapte hij bij Uitgeverij Elmar binnen. Daar was de beslissing gauw genomen: "we gaan een fotoboek over neus-

hoorns maken!". De kosten van het boek namen beide heren voor hun rekening en de opbrengst zou ten gunste van de Neushoorn Stichting Nederland komen. En zo gingen we aan de slag. Dat het een hele klus zou worden kwamen we later achter. Onze doelstelling was dat het vooral een fotoboek moest worden, maar ook informatie moest verschaffen over de neushoorn en dat de natuurbescherming in Swaziland als rode draad door het boek zou lopen. Dit alles is niet te moeilijke bewoording zodat kinderen het ook zouden kunnen gebruiken voor het maken van spreekbeurten en werkstukken.

Je kunt heel veel kennis over een onderwerp hebben, maar op het moment dat je iets aan papier gaat toevertrouwen wordt het een ander verhaal. Je moet wel heel zeker weten dat het waar is wat je verteld. We hebben heel veel contact gehad met Mick en Ted Reilly om dingen te verifiëren, vragen te stellen, kortom om informatie te vergaren van de specialisten.

Voor informatie over de Aziatische neushoornsoorten kregen we hulp van dr. Nico van Strien. Hij heeft een project op Sumatra, waar hij zich inzet voor het behoud van de Sumatraanse neushoorn.

Een specialist op het gebied van de Aziatische neushoornsoorten en ook dr. van Strien werkte belangeloos mee aan de totstandkoming van het fotoboek.

Om bij het begin te beginnen, moesten we starten met de evolutie van de neushoorn. John de Vos en Lars van den Hoek Oostende van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren van Naturalis Natuurhistorisch Museum te Leiden schreven een hoofdstuk over de evolutie van de neushoorn.

Het zou natuurlijk een bijzondere eer zijn als Z.K.H. Prins Bernhard een voorwoord zou willen schrijven in het boek. Maar ja, de prins wordt ook een dagje ouder en misschien was het wel een beetje te veel gevraagd. Toch maar een brief geschreven, en ja hoor we kregen een positieve brief terug! Op zich is Zijne Koninklijke Hoogheid te oud om nog hele lange voorwoorden te schrijven, maar toch had hij voor ons een paar regels op papier gezet en mochten wij het plaatsen compleet met foto en handtekening. Ook bij Z.K.H. Prins Bernhard heeft de familie Reilly een speciaal plekje in zijn hart.

En nu kwam de moeilijkste opgave: uit duizenden dia's en foto's een selectie maken. Ervan uitgaande dat er zo'n 100 dia's in het boek geplaatst konden worden, was het een heel karwei om de allermooiste er uit te zoeken. We hadden makkelijk een fotoboek met het dubbele aantal pagina's kunnen vullen. Bij het uitzoeken van het fotomateriaal hebben we vooral gelet op: compositie, uitstraling, emotie, kleuren en ook het verhaal achter sommige dia's. Maar ook moesten de foto's vertellen wat wij wilden overbrengen aan de lezers van het boek: "Kijk hoe prachtig dit dier is. let op de kracht, de oeruitstraling en wij moeten met zijn allen iets ondernemen om de neushoorn te beschermen en hem voor uitsterven te behoeden".

Onderstaand willen wij ook een aantal sponsors noemen die elk op hun manier een bijdrage hebben geleverd aan de totstandkoming van het fotoboek "De Neushoorn":

- Galumet Photographic
- Uitgeverij Elmar B.V.
- Fuji Film Nederland
- Fotovaklab Gallery Noordwijk

- Partners & Partners
Reclame-Adviesbureau
- Joec Pijl Visuale & Design

Nu het boek verschenen is zijn we erg trots op het resultaat. Door het boek heeft de Neushoorn Stichting Nederland flink in de belangstelling gestaan. Het begon met een artikel in Het Leidsch Dagblad, een regionaal dagblad hier in de buurt. Er werd geschreven over de Neushoorn Stichting en over het fotoboek. We kregen hierop veel reacties, vooral van bekenden en familie. Na het verhaal in Het Leidsch Dagblad trokken we de stoute schoenen aan en belden dagblad De Telegraaf. We vertelden over de Neushoorn Stichting Nederland en over het pas verschenen boek. Ook zij zagen hier een leuk verhaal in en zo gebeurde het dat we half augustus een bijna paginagroot redactioneel artikel kregen, compleet met foto. De reacties hierop waren enorm; vanuit het hele land kwamen er telefoontjes van mensen die het fotoboek wilden bestellen en/of donateur wilden worden. De eerste week na het artikel stond de telefoon elke dag roodgloeiend. En daarna belden er nog wekenlang een aantal mensen per dag. Echt geweldig.

Ook ander media hadden het artikel gelezen en ik werd uitgenodigd in het televisieprogramma Lijn4 van RTL4, ik werd geïnterviewd in Diergaard Blijdorp voor Radio 2 en ook op de Belgische radio VTM was ik te horen. Recente tijd was ik de hoofdgast in het radioprogramma van de NCRV "Pluin Publiek" waar ik een half uur lang mocht praten over de Neushoorn Stichting Nederland.

U ziet het, al die publiciteit rondom het boek heeft nogal wat teweeggebracht. Maar we zijn er hartstikke blij mee. Het is een goede aanleiding geweest om ons aan een groot publiek te presenteren en we hopen dat veel mensen in Nederland nu ook op de hoogte zijn van het bestaan van de Neushoorn Stichting Nederland.

Raymond van der Meer

Over het fotoboek "De Neushoorn" zijn verschillende recensies verschenen o.a. op radio en in dagbladen. Een van de recensies kunt u onderstaand lezen.

Deze signaleringen van nieuwe uitgaven, sites en activiteiten staan in het IVN ledanmagazine Mens en Natuur en zijn gemaakt door Josine de Pijper van het IVN Kenniscentrum. Het IVN is de Vereniging voor natuur- en milieu educatie. Zij staat voor meer natuur en een beter milieu. Het IVN wil bijdragen aan een duurzame samenleving, die gericht is op het behoud van de biologische diversiteit en de vitaliteit van de aarde.

De neushoorn
Raymond van der Meer
Rijswijk: Elmar, 2002
80 p., ill.

'Het is ongelooflijk hoeveel dierenbeschermingsorganisaties er in Nederland zijn. Soms vraag je je wel eens af waarom mensen een nieuwe stichting oprichten en hun activiteiten niet onderbrengen bij een club die ervaring, een netwerk, financiën, vrijwilligers en soms beroepskrachten heeft. Aan de andere kant kunnen gedreven individuen soms meer bereiken dan organisaties, die gehouden zijn aan beleidsplannen en dergelijke.

Een voorbeeld van zo'n gedreven individu is Raymond van der Meer. Na een verblijf als eco volunteer in Swaziland heeft hij in 1997 met de hulp van een aantal sponsors de Neushoorn Stichting Nederland opgericht. Door het geven van voorlichting en diapresentaties op (dieren) manifestaties, open dagen en scholen probeert de stichting mensen ervan te overtuigen dat het nog steeds bittere noodzaak is de neushoorns te beschermen om ze van de ondergang te redden. De afgelopen jaren is reeds een aantal projecten in het park in Swaziland tot stand gekomen, zoals uitkijkposten, pijpleidingen voor water, waterbakken en een waterreservoir. De opbrengsten van dit boek gaan ook naar de stichting. En het is de relatief lage prijs meer dan waard: buitengewoon informatieve tekst waaruit behalve kennis ook veel betrokkenheid spreekt, goed verzorgd en het heeft veel en goede foto's (van de schrijver). Na een korte geschiedenis van de neushoorn, worden de bedreigingen ervan geschetst, waarna de aandacht naar de Afrikaanse soorten gaat. Hierbij is een hoofdstuk over de dieren waarmee neushoorns een directe relatie hebben, zoals parasieten, ossenpikkers (kleine vogeltjes die meeniden en niet alleen parasieten en teken pikken, maar ook als alarm dienen) en mestkevers; er is een prachtige foto van zo'n mestmannetje dat een kevergrote mestpil van neushoornmultwerpselen rolt. Een belangrijk deel is het verhaal over de Rangers. Dit zijn de Afrikaanse mensen, die al jaren, en vaak met levensgevaar, de dieren in de natuurparken beschermen. En dat is dan niet beschermen zoals wij natuur beschermen. Dat betekent met een machinegeweer vijf weken achter elkaar en 24 uur per etmaal beschikbaar de dieren beschermen tegen indringers zoals stropers. De stropers zijn vaak zwaarbewapend en deze oorlog, zoals de schrijver het, waarschijnlijk terecht, noemt, heeft al vele tientallen Rangers het leven gekost. En daar horen wij hier bijna niets over; goed dat het in dit alleszins aanbevelenswaardige boek vermeld wordt.'

Noot van de redactie:

U kunt het fotoboek 'De Neushoorn' bestellen door € 11,50 (incl. verzendkosten) over te maken naar: Giro 75.79.457 of Fortis Bank 86.83.96.494. Vermeld duidelijk uw naam en volledige adres. Na ontvangst van uw betaling, sturen wij u z.s.m. het boek toe.

Website www.neushoornstichting.nl in de lucht

Sinds een paar maanden is de website van de Neushoorn Stichting Nederland operationeel. Wij kregen hiervoor hulp van eProjects BV, een bedrijf dat werkt aan innovatieve internet en met concepten, support en systemen hun klanten helpt te professionaliseren.

Wij kwamen in contact met Ritsaert en Heleen van eProjects, voordat zij als eco-volunteers naar Mkhaya Game Reserve vertrokken. Na een succesvol verblijf in Swaziland zochten zij weer contact met de Neushoorn

Stichting Nederland en boden aan ons te helpen met het bouwen van een website. Omdat dit hun vak is, konden we deze hulp natuurlijk niet afslaan en gingen wij aan de slag om een professionele site te maken.

Nadat eProjects voor ons een basissite gemaakt had kregen wij een sitemanager ter beschikking, wat betekent dat wij zelf de site kunnen aanpassen en informatie en foto's kunnen toevoegen. Dit werkt heel goed voor ons. Momenteel zijn we klaar met de grote lijnen, maar moet het hier en daar nog geperfectioniseerd worden.

Wij zijn voor de site op zoek naar verhalen van eco-volunteers die in het neushoornproject in Mkhaya Game Reserve gewerkt hebben. Het doel van deze verhalen is om mensen die belangstelling hebben voor het project informatie te geven over de werkzaamheden als eco-volunteer en misschien heb je handige tips die je kwijt wilt.

Heeft iemand andere informatie over neushoorns, Swaziland of wellicht mooie foto's van neushoorns die het plaatsen op de website waard zijn, dan ontvangen wij deze graag op het volgende e-mail adres: info@neushoornstichting.nl

eProjects BV hartelijk bedankt voor alle support!

NEUSHOORNS ROESTEN NIET

Tuff Stuff, slijtvaste coating van Rhino Linings.
Waar u een leven lang plezier van zult hebben

waterdicht
anti-roest

Anti-slip
scheurt of breekt niet

diverse kleuren leverbaar
naadloos aanbrengen

chemicaliën bestendig
diverse laagdiktes

Rhino Linings®

NOTHING BEATS A REAL RHINO

Rhino Linings Holland, Noordeinde 57, 2761 BR Zevenhuizen
www.rhino linings.nl e-mail: info@rhino linings.nl tel. 079-5931234 fax 079-5936046

Rhino Expedition 2002

In de afgelopen jaren ben ik aardig verslingerd geraakt aan schitterende natuurgebieden in verschillende landen in het Zuid Afrikaanse continent. Maar in Namibië was ik echter nooit geweest, wel had ik er al veel mooie verhalen over gehoord. Als Raymond mij in maart 2002 - tijdens mijn skivakantie - opbelt of ik belangstelling heb om mee te gaan naar Namibië is de keuze niet zo moeilijk.

De tijd vliegt om tussen maart en augustus. En een half jaar later landen we in Windhoek met een groep van drie personen: Raymond, Jan-Piet en ondergetekende. In Nederland hebben we een reisprogramma afgesproken. De eerste week naar het zuidwesten richting Sossusvlei en dan noordwaarts via Skeletoncoast. De tweede week staat voornamelijk in het teken van Etosha National Park. In de laatste week staat Damaraland op het programma; de favoriete stek van Raymond. Kortom een schitterende route.

Tijdens de autorit van Windhoek naar Sossusvlei krijgen we al hele mooie landschappen te zien. Tot onze verbazing is het weer niet wat we verwacht hadden. Onderweg hebben we zelfs wat regen, erg ongebruikelijk in augustus. We vinden een kampeerplaats vlakbij de ingang van het National Park, zodat we de volgende ochtend op tijd (het hek gaat 5:30 open), richting de zandduinen kunnen rijden. Raymond en ik hebben een belangrijke overkomenstige hobby: fotograferen. Het licht kan hier schitterend zijn, voornamelijk vlak na zonsopgang en vlak voor zonsondergang. Daarom gaan we 's middags na aankomst alvast op zoek naar een mooie plek voor de volgende ochtend.

Het laatste gedeelte van de weg is een zandpad met erg rul zand. Alleen toegankelijk voor 4-wielaangedreven voertuigen. Onderweg kwamen we toch nog een groepje Spaanse toeristen die met een minibusje tot aan de assen vast zaten in het zand. In dit landschap staan weinig bomen. Toch test Raymond nog even de robuustheid van de bumper van onze auto, de bomen blijken hier erg stevig. We gaan te voet verder richting Death Valley. Het zand is rul en de zon is nog erg warm. Door de wind heeft het zand schitterende vormen gekregen. Het zijn hele mooie plaatjes, hier kan ik uren om me heen kijken.

Foto: Vincent Worm

De volgende ochtend staan we vroeg op en het is erg mistig. Om zes uur zou de zon op moeten komen... maar het blijft mistig, helaas! Op de terugreis begint de zon een beetje door de wolken te schijnen op het moment dat we bij Dune 62 zijn. Het is inmiddels al halverwege de ochtend en we moeten vandaag nog een eind rijden richting Skeletoncoast, een gebied dat bekend staat om zijn scheepswrakken.

Skeletoncoast

De tocht langs Skeletoncoast is erg bijzonder. Boven ons hangt de zware bewolking, maar als je landinwaarts -naar het oosten- kijkt zie je de zon schijnen op de duinen. Als de weg naar het oosten gaat komen we vaak vlakbij de zon, maar dan buigt de weg weer naar de kust en rijden we de bewolking weer in. Dit wordt veroorzaakt door de koude lucht van de koude golfstroom, die botst met de warme lucht boven land. De omgeving is indrukwekkend, natuurlijk heel veel zand. Soms is het net of we door een maanlandschap rijden. Van het ene op het andere moment verandert de kleur van het landschap door de mineralen in de grond.

We komen één schipwrak tegen, waar we meer van hadden verwacht. We rijden door met de gedachte dat we nog wel mooier wrakken tegen zullen komen. Dat blijkt niet zo te zijn. Aan het einde van de dag komen we aan bij het koude Terrace Bay. De wind van de koude golfstroom is veel kouder dan we hadden verwacht. Gelukkig hebben we voldoende warme kleding bij ons. Na het diner begeven we ons naar de bar om ons te storten op de Jägermeister, dat smaakt prima onder deze omstandigheden.

Leeuw in Etosha National Park

De barman -op leeftijd- heeft zichtbaar veel moeite om ons besteltempo bij te houden. 's Avonds vieren we Heroes Day met de plaatselijke bevolking, een bijzondere ervaring met veel Afrikaanse muziek waar de 'locals' geweldig op dansen.

Etosha National Park

In de tweede week verblijven we zes dagen in Etosha National Park, een gigantisch park met een oppervlakte van ruim 22000 km². We komen aan in Namutoni, het kamp in het oosten van het park. Tijdens ons tweedaagse verblijf gaan we diverse malen naar Kalkheuvel; een drinkplaats waar heel frequent leeuwen en luipaarden worden gezien. Maar helaas wij komen de grote katten daar niet tegen. We zien wel heel veel andere dieren: giraffen, springbokken, zebra's, impala's, grondeekhoorns....te veel om op te noemen. Tijdens ons verblijf in Halali zien we bij Goas (drinkplaats) op één middag veel, heel veel olifanten, in het totaal wel zo'n 200, schat ik. Ze genieten zichtbaar van een verkoelend bad aan het einde van een warme dag. Jonge stieren, die met elkaar aan het ravotten zijn en kleine kalfjes rennen rond met veel bravoure als jonge honden. Je komt ogen en handen tekort om alles te zien en fotograferen. Dit is geweldig om te zien en er gaan uren voorbij zonder dat je het in de gaten hebt. Natuurlijk gaan we 's ochtends op zoek naar zwarte neushoorns, waar kan je dan beter zoeken dan op Rhino Drive. Uiteindelijk, op een vroege ochtend zien we een vrouwtje met jong. Hoewel ze niet zo gek ver bij ons vandaan staan zijn ze niet gemakkelijk te zien, zij verschuilen zich achter

dichte bosjes. Na deze geweldige ervaring gaan we door naar Okaukuejo, waar we ook twee nachten blijven. Op een middag staan we al een flinke tijd bij Nebrownii te kijken bij een groep van zes olifanten. Het valt op dat er allemaal auto's staan bij de hoofdweg van Halali naar Okaukuejo. Door de verrekijker zien we dat daar een groep leeuwen op en naast de weg ligt. Zo dichtbij en toch nog over het hoofd gezien. Langs de weg ligt een jong mannetje die nog niet volgroeid is, zijn manen beginnen te groeien. Een mooi gezicht, helaas wordt de leeuw verstoord door een toerist die zijn auto erlangs wil manoeuvreren, erg jammer dat sommige mensen zich zo opstellen.

Damaraland

Voor onze laatste week gaan we naar 'De Oase' de uitvalsbasis van Duncan (nickname animal), onze gids voor Damaraland. We hebben al veel over hem gehoord in Nederland en Namibië. Zijn bijnaam geeft al aan dat hij niet een doorsnee gids is. Voordat we kunnen vertrekken wordt er drank en voedsel ingeslagen. Erg belangrijk, want in Damaraland is er niets dus we zullen alles mee moeten nemen. Er wordt een hoeveelheid bier, rum en cola ingeslagen waar een gemiddeld dorpscafé trots op zou zijn. Voordat we het echte no-man's-land ingaan, brengen we nog een bezoek aan Palmwag, een luxe resort in Damaraland, waar we nog even lunchen. Eindelijk onderweg, Duncan rijdt voorop en wij rijden erachteraan. Op een gegeven moment slaan we af van de onverharde weg en komen we op paden terecht met veel

keien en stenen. Volgens Duncan is dit nog de autobahn, het echte werk moet nog komen. Later zullen we begrijpen hoe ruig dat kan zijn. Tijdens de eerste dag zien bij een waterbron sporen van leeuwen, die zitten hier dus écht. De leeuwen kunnen naar de kust trekken en jagen daar soms op zeehonden. Later die dag zien we inderdaad een groep van 4 leeuwen, ongelooflijk gaaf om hen in deze omgeving te zien, dat had ik echt niet verwacht. De leeuwen zijn erg schuw en vluchten de bergen in zodra zo ons in de gaten hebben. Een half uurtje voor zonsopgang zoekt Duncan een mooi plaatsje uit voor de overnachting, dit is echt 'in the middle of nowhere'. We maken een kampvuur, dat we ook nodig hebben om het eten op te koken. Het vlees (gamsbok en koedoe) dat we hebben meegenomen is van geweldige kwaliteit, zulk mals vlees heb ik nog niet vaak gegeten. De stilte in de avond is onbeschrijflijk, dat kan ik niet uitleggen. Ik ben niet eerder in gebieden geweest waar het zo stil is.

In de meeste Afrikaanse landen zijn de avonden en nachten geweldig vanwege de vele geluiden die je hoort: bavianen, leeuwen, zebra's noem maar op. De tegenstelling is enorm, want hier heerst de stilte, een ongelooflijke stilte. Heel af en toe horen we een jakhals, verder is het echter stil. Nadat we allemaal onze slaapzak hebben opgezocht is het overigens snel afgelopen met de stilte, door het luide gesnurk aan diverse kanten. De volgende twee dagen gaan we op zoek naar neushoorns, geen gemakkelijke opgave zoals zal blijken. Duncan laat ons diverse

sporen zien op bomen, in het zand, neushoorn drollen, etc. Maar al deze sporen zijn minimaal 2 dagen oud en dat betekent dat we op verkeerde plaatsen zijn. Dus rijden we naar een nieuwe gebieden waar we weer oude sporen zien. Ondanks dat we de neushoorns niet zien is het gebied zeer bijzonder de uitgebreidheid is lastig te beschrijven. Op een ochtend wordt ik wakker en hoor een leeuw brullen op grote afstand en een andere leeuw op een kleinere afstand. In deze stilte is dat erg gaaf om te horen. Vijf minuten later hoor ik het weer en vijf minuten later weer. Het geluid wordt ook duidelijk luider, dus het lijkt erop dat de leeuw dichterbij komt. We zijn inmiddels de tenten uitgekomen en even later zien we een leeuw en leeuwint over een heuvelrug lopen bij het licht van een opkomende zon. We klimmen met z'n allen op Duncan z'n auto

om te kijken of we de leeuwen kunnen volgen. We zien ze even later door een vallei lopen. Het mannetje ziet er erg mooi uit volle manen en top fit. In een gestaag tempo lopen de leeuwen door en verdwijnen uit ons zicht. Dit was een hele mooie ervaring, maar het was jammer dat de afstand te groot was om mooie foto's te maken. De leeuw was een bijzonder mooi exemplaar met donkere volle manen. Na het ontbijt en het opbreken van het kamp gaan we weer onderweg. We zien twee zwarte neushoorns waarschijnlijk vrouwtje en kalf. We zijn ze echter snel kwijt en met een omtrekkende beweging proberen we ze weer te vinden met de wind vanuit de juiste kant. Neushoorns hebben een uitstekend reukvermogen. Zodra ze ons ruiken slaan ze op de vlucht. We vinden ze niet meer maar Raymond heeft onderweg nog wel iets gezien in een andere richting, of waren dat twee andere? Nog geen twee minuten later zien we inderdaad weer een neushoorn met jong. Later die dag zie we opnieuw twee neushoorns. En op weg naar onze laatste overnachtingplaats zien we opnieuw een zwarte neushoorn, dit keer een stier. Het is niet te geloven drie dagen hebben we gezocht en niet gevonden en nu opeens op een dag zien we negen neushoorns. Zonder zo'n geweldige gids als Duncan hadden we nooit zoveel gezien.

We gaan terug naar de Oase, waar de boel 's avond nog eens flink op z'n kop wordt gezet tot in de kleine uurtjes. Somme reisgenoten leiden zelfs aan partieel geheugenverlies.

Springbok tussen de bifanten in Etosha National Park

Op zoek naar zwarte neushoorns in Damaraland

In Windhoek gaan we nog een keer bij Joe's bierhuis eten. Zowel het vlees als de sfeer is hier geweldig, dat is echt een aanrader. Wel even reserveren want het is bijna iedere avond vol. Dat was een mooie afsluiting van de Rhino Expedition 2002. Een geweldige reis in een verbluffend mooi land.

Graag wil ik van de gelegenheid gebruik maken om Raymond te bedanken om dit met ons te delen. Maar in het bijzonder wil ik graag Ingrid bedanken voor alle voorbereidingen die de reis zo perfect hebben gemaakt.

Vincent Wortel

Sossusvlei

Olifant in Etosha National Park

Hartevelt BESTRATINGEN

Seinpaalstraat 3
Tel. 071-521 6599
2316 KB Leiden
GSM 06-53673041

*Voor al uw
metsel- en voegwerk
gaat u naar:*

A. Beerenfenger

Van Speykstraat 9
2315 TR Leiden
Tel. 071 - 521 74 88
B.G.G. 06- 51097497

*Tevens zijn wij gespecialiseerd in
milieuvriendelijk gevelreinigen.*

Z.K.H. Prins Bernhard ontvangt neushoornboek

Op 21 november mocht Raymond van der Meer een exemplaar van het fotoboek "De Neushoorn" overhandigen aan Z.K.H. Prins Bernhard. De prins was onder de indruk van de foto's en tekeningen in het boek en vond het een goed initiatief.

Z.K.H. Prins Bernhard is erg betrokken bij de Biggame Parks en kent de familie Reilly persoonlijk.

Zijn betrokkenheid blijkt vooral uit het feit dat de prins goed op de hoogte is van wat er speelt in Swaziland en zijn verzoek aan koning Mswati III om beschermheer van de parken te mogen worden.

Foto: Ingrid van der Meer

Ranger in Swaziland

In de jaren 70 en 80 nam de populatie zwarte neushoorns in aantal enorm af. De hoofdoorzaak was stroperij. De oppervlakte van de gebieden waarin de neushoorns leefden was vaak zo groot dat het haast onmogelijk was voor de rangers om deze gebieden onder controle te houden. Een ander bijkomstigheid was dat de gebieden erg groot en uitgestrekt waren waardoor de overgebleven neushoorns elkaar moeilijker konden treffen. Hierdoor vonden er ook minder voorplantingen plaats.

Als gevolg hiervan verdwenen bijna alle neushoorns uit het Afrikaanse landschap van met name de noordelijkste Afrikaanse landen. Men moest actie ondernemen om de totale achteruitgang te stoppen. Eén van de dingen die men probeerde was het overplaatsen van de nog overgebleven neushoorns naar kleinere parken. Dit waren stukken omheind land, vaak in bezit van privé-eigenaren.

Het voordeel hiervan was dat de parken kleiner van oppervlakte waren en dat ze omheind waren, hierdoor was het park goed "bewerkbaar" en onder controle te houden door rangers. Een voorbeeld van zo'n privé park is het Mkhaya Game Reserve in Swaziland. In dit park komen zowel de witte als de zwarte neushoorn voor.

Méde door de inzet van de rangers is er de afgelopen 10 jaar geen neushoorn meer gestroopt (de laatste neushoorn werd in december 1992 gestroopt). Mkhaya is nu ruim 10.000 ha groot en door deze oppervlakte en het aantal rangers die in het park werkzaam zijn is de bescherming

van de neushoorns stukken beter dan in een park als bijvoorbeeld het Kruger National Park in Zuid Afrika dat qua afmeting zo groot als Nederland is.

De hoofdtak van een ranger is het beschermen van de neushoorns. Dit doen ze 24 uur per dag, vijf weken achter elkaar. Daarna zijn ze vijf dagen vrij om naar hun familie thuis te gaan. De werkzaamheden van een ranger zijn o.a.:

- patrouille lopen, dag én nacht. Tijdens het patrouilleren wordt er o.a. gelet op het gedrag en de conditie van de dieren, er wordt gezocht naar vreemde voetstappen in het park, en er wordt uitgekeken naar strikken en andere dingen die ongewoon zijn. Uit ervaring blijkt dat de

Een spetterend uiteinde en een voorspoedis 2003

>> advies, ontwerp en druk

Maatschapslaan 43
Alphen aan den Rijn
T (0172) 41 88 00
F (0172) 41 88 08
I www.inter-contact.nl
E info@inter-contact.nl

OIC

omgeving Inter-Contact bv

meeste stopen) plaatsvond 's nachts gedurende volle maan, logisch want er is dan volop licht en zaklampen zijn overbodig. Er worden tijdens volle maan dan ook extra rangers ingezet:

- patrouilles vinden ook plaats door rangers op de fiets
- patrouilles worden ook uitgevoerd buiten het park, langs de rand van de omheining om de hekwerken te controleren
- de wacht houden op rangeruitlekposten
- meehelpen als er een gewond dier behandeld moet worden, dieren verplaatst moeten worden, dieren gevangen moeten worden

Hoewel het zwaar werk is (soms slapen ze nachten elkaar niet i.v.m. calamiteiten), zijn de rangers vooral erg trots dat zij zo'n belangrijke baan als game-ranger hebben. Zij beschermen de dieren met hun leven. Een ranger wordt je niet zomaar. Er zijn verschillende rangen, deze rangen zijn af te lezen aan de kleur van de uniformen. De mannen in khaki zijn het laagst in rang, zij worden nog geen rangers genoemd maar zijn degenen die de meest onaangename klusjes moeten opknappen. Als je in 2 jaar kunt bewijzen dat je doorzettingsvermogen hebt en gemotiveerd bent, word je gepromoveerd en krijg je een bruin uniform. Dan gaat het echte serieuze werk pas beginnen. In het begin zijn deze mannen alleen gewapend met een soort knots maar na verloop van tijd leren zij met wapens om te gaan en krijgen zij een machinegeweer die zij bij zich dragen ter bescherming van de dieren en zichzelf. Slechts een enkele ranger wordt gepromoveerd tot hoofd ranger en draagt een groen uniform. Zij krijgen veel taken en bevoegdheden en dragen een grote verantwoordelijkheid.

De rangers zijn verantwoordelijk voor de veiligheid van de dieren in het park. Deshalb mogen zij tijdens hun werk absoluut geen alcohol gebruiken. Drinken zij toch, dan zullen zij worden ontslagen. Ook buiten werktijden zijn zij zich bewust van hun belangrijke positie en beseffen zij dat zij over informatie beschikken die niet voor de buitenwereld bestemd is. Zij mogen uit veiligheidsoverwegingen niet praten over de neushoorns in het park. Men kan het niet verbieden, maar het management van de parken heeft eigenlijk liever niet dat de rangers tijdens hun vrije dagen alcohol gebruiken. Dit om te voorkomen dat ze loslippig worden en misschien informatie doorgeven aan de verkeerde personen. De meeste rangers begrijpen en respecteren dit standpunt.

Foto: Biggame Park Swaziland

Dat het werk van een ranger niet ongevaarlijk is zal intussen duidelijk zijn. Stropers, uitgerust met automatische machinegeweren, dringen de parken in en denken er niet voor terug om op de rangers te schieten. De belangen voor de stropers zijn zo groot, dat zij zich niet zomaar tegen laten houden. In de loop der jaren (vooral tijdens de neushoornoorlog 1988-1992) hebben een aantal rangers dit met de dood moeten bekopen. De rangers in de Biggame Parks in Swaziland hebben van de koning speciale bevoegdheden gekregen en mogen, na een eerste waarschuwing, gericht op stropers schieten zonder hiervoor achteraf bestraft te worden. Dat de koning erg betrokken is bij het natuurbehoud in zijn land, bewijst wel de wetgeving in Swaziland welke de beste wetgeving van Afrika is op het gebied van anti-stropen.

Zo mag een stroper nooit op borgtocht vrijgelaten worden en zal hem altijd een gevangenisstraf en/of boete boven het hoofd hangen, tevens moet hij de waarde van het

gestroopte dier vergoeden. De enorme toewijding en constante bewaking van de dieren heeft inmiddels in Swaziland wel zijn vruchten afgeworpen: de laatste neushoorn werd in december 1992 gestroopt en de huidige neushoornpopulatie neemt in omvang toe. Een geweldig resultaat. Maar we moeten alert blijven! Stropen vind nog steeds plaats, al zijn het voornamelijk kleine dieren zoals impala en wrattenzwijn. Wie zegt dat het uitgestoten is dat stropers het ook weer zullen proberen om een neushoorn te doden? Daarom is het zo belangrijk dat wij als Neushoorn Stichting Nederland deze parken blijven ondersteunen.

Door onze steun raken de mensen extra gemotiveerd, ze weten dat wij hun werk zeer serieus nemen en zien het als een stukje erkenning dat wij vertrouwen in hun werkwijze hebben. Aan de inzet van de rangers dankt de neushoorn zijn (voorlopige) voortbestaan.

Droogte

Swaziland wordt momenteel getroffen door enorme droogte. Na jaren van waterovervloed lijkt nu de tijd aangebroken van jaren van droogte. Om een idee te geven van het verschil in regenval tussen vorig jaar en nu, kunnen we het volgende vertellen. In november 2001 viel er ongeveer 260 mm regen, dit was één van de natste novembermaanden in de geschiedenis. In november 2002 is er slechts 35 mm regen gevallen, nu zou dit op zich niet zo heel erg geweest zijn ware het niet dat er sinds december 2001 bijna helemaal geen regen is gevallen en de temperaturen erg hoog geweest zijn.

Men begint inmiddels aardig wanhopig te worden. Even belangrijk als de hoeveelheid water is de distributie van het water gedurende de natte maanden. Eind januari, als de temperatuur zo rond de 40 graden en soms nog hoger is stopt het gras met groeien. Door de hitte verdort het beschikbare gras en uiteindelijk gaat het dood, waardoor er niet voldoende voedsel is voor de winter. Door flinke regenbuien (november 2001) werd het water in de verschillende dammen weer aangevuld. Aan het einde van die novembermaand begonnen ze echter ook weer leeg te raken en

aan het einde van het afgelopen regenseizoen waren ze in plaats van helemaal vol al voor 50% leeg. Op dit moment is elke dam in Mkhaya Game Reserve helemaal leeg en het grote meer waar normaliter de nijlpaarden zwemmen is nu niet meer dan een klein modderbad wat zelfs nog te klein is om de nijlpaarden in te laten rollen. De nijlpaarden verblijven nu in de bush, slapen onder struiken op zoek naar schaduw om zich maar niet bloot te hoeven stellen aan de hete zon. In oktober heeft Mick machines ingehuurd om de waterdammen uit te baggeren en tegelijkertijd heeft hij voor de nijlpaarden een diepe kuil laten graven waar door middel van pompen water ingepompt wordt. Maar om de een of andere onverklaarbare reden willen de nijlpaarden niet in hun kuil baden.

Momenteel is elke druppel water waar de dieren in Mkhaya over kunnen beschikken afkomstig uit de in de bodem aangelegde waterpijpen waar door middel van waterpompen water doorheen komt. Sommige nijlpaarden maken inmiddels gebruik van een neushoornmodderplaats van zo'n 40 cm diep waar ook kunstmatig water ingepompt wordt. Op een dag zagen Mick en de rangers een nogal bijzonder plaatje: twaalf witte neushoorns, zwarte neushoorn Shakka en twee nijlpaarden in het water en een kudde van ongeveer vijftig buffels ook in en rond het modderbad. Toen men in 1997 begon met het vervangen en uitbreiden van de bestaande waterleidingen in het park en de aanleg van de kunstmatige drink/modderplaatsen hadden we niet kunnen bedenken dat het zo snel al zijn waarde zou bewijzen. Het waterproject werd gesponsord door de Neushoorn Stichting Nederland en Prins Bernhard (via het WNF) en als dit project er niet geweest was dan had Mkhaya Game Reserve er veel slechter voorgestaan en hadden we nu een verhaal over dorst en honger moeten vertellen. Op dit moment maakt men plannen om een groot percentage van de populaties veel voorkomende dieren vooral uit Mkhaya Game Reserve maar ook uit Hlane Royal National Park te verplaatsen naar andere gebieden. De droogte heeft de mensen deze keer overvallen en is nogal anders dan de geleidelijk ontstane droogtes uit het verleden. Men hoopt stellig dat de regen terugkomt en ze in ieder geval zal voorzien van genoeg water en voedsel voor de komende winter.

Stoperij en rechtzaken

De afgelopen maanden is het aantal geregistreerde rechtzaken inzake stoperij flink toegenomen. Gelukkig gaan de meeste zaken over overtredingen die zijn begaan buiten de grenzen van de parken en het betreft hoofdzakelijk het stropen van kleine dieren vooral voor het vlees maar wel bestemd voor de verkoop, dus op commerciële basis. In het vorige Neushoorn Magazine meldde wij over de arrestatie van een vooraanstaande zakenman die aangehouden werd toen hij in een hotel een neushoornhoorn probeerde te verkopen. Deze rechtszaak is inmiddels een aantal keer voorgekomen en de man is veroordeeld tot 5 jaar cel. Eén van de andere verdachten die tijdens deze operatie in het bezit was van de neushoornhoorn is veroordeeld tot 7 jaar cel.

Eind oktober arresteerde Mick en de rangers drie Swazi's tijdens een undercover operatie in Manzini. De verdachten waren in het bezit van een olifanten slagtaand en probeerde deze te verkopen. Zij zijn gearresteerd en worden aangeklaagd wegens het in het bezit hebben en handelen in ivoor. Ook de chauffeur van de auto is aangeklaagd wegens medeplichtigheid. Deze zaak moet nog voorkomen.

Ranger Michael Ngwenya ontsnapte ternauwernood aan de dood toen hij met een groep rangers werd aangevallen door een menigte van 150-200 mensen die een onderzoek in de buurt van Mkhaya Game Reserve probeerden te voorkomen. De rangers werden gestenigd toen zij een verdachte woning wilden doorzoeken en moesten zich terugtrekken toen de menigte naderde met speren, messen, stokken en andere objecten die konden worden gebruikt om naar de rangers te gooien. De rangers Michael en Jimson raakten

gewond door voorwerpen en zij moesten 18 waarschuwingsschoten afvuren om de menigte van zich af te houden. Hoewel de rangers volledig in hun recht stonden om gericht te schieten uit zelfverdediging, hielden zij hun hoofd koel en lieten het niet op een bloedbad uitlopen. De aanstichter van de oproer werd gearresteerd en na huiszoeking werd hij beschuldigd van het in het bezit hebben van krokodillentrofeeën en slangentrofeeën zonder vergunning. De rechtszaak is afgehandeld en de man is veroordeeld tot een boete van 400 Euro of één jaar gevangenis. Nog geen week later ontsnapte ranger Psychology tijdens een onderzoek aan de dood. De rangers hadden een verdachte gelokaliseerd in zijn hut en deze opende het vuur op Psychology. In zijn poging de ranger neer te schieten raakte de kogels de grond op nog geen halve meter van Psychology.

De verdachte werd veroordeeld tot 6 maanden cel of een boete van 60 Euro voor het in het bezit hebben van wild trofeeën. Hij wordt ook nog aangeklaagd voor poging tot moord, deze zaak moet nog voorkomen bij het Hoger Gerechtshof en er gaat nogal wat tijd overeen voordat het tot een vonnis komt.

Neushoorn inventarisatie

Mkhaya is bezig met het inventariseren van de geslachtsverhoudingen (verhouding vrouw/man) van zowel de witte neushoornpopulatie als de zwarte neushoornpopulatie. Men werkt aan een plan om een aantal minder productieve zwarte neushoornmannen te ruilen voor vrouwelijke witte neushoorns. Dit is nodig omdat er een overschot aan mannen is in beide populaties. Dit alles is nog in een planstadium, als er meer nieuws is zullen wij het in een volgende Neushoorn Magazine brengen.

De Neushoorn Stichting Nederland
wenst u een heel gelukkig 2003 toe!

Ja, ik word donateur van de **Neushoorn Stichting Nederland** en steun daarmee haar activiteiten voor het behoud van de neushoorns. Mijn financiële bijdrage per jaar is:

€ 16,-

anders dan bovenstaand, nl. € _____
(minimale bijdrage € 16,- per jaar)

Dhr/mevr : _____

Straat + nr : _____

Postcode : _____

Plaats : _____

Stuur uw ingevulde aanmeldingsbon naar:
Neushoorn Stichting Nederland, Postbus 138, 2300 AC Leiden

Na ontvangst van uw aanmeldingsbon ontvangt u van ons een acceptgiro gebaseerd op bovenstaande gegevens.

Tevens ontvangt u tenminste 2x per jaar het "**Neushoorn Magazine**".
Inschrijfnummer Stichtingenregister K.v.K. 41169922

